א) ב״מ סח:, צ) [הך קרא והוליד
וגו׳ ליחא במימרא דרבא ב״מ סח:
ע״ש בחוספות], ג) שם סה.
[ע״ש], ד) [צ״ל לא], ד) [חוספחא

פ"ח ה"ו לקמן ז: תוספתא דמכות

פ"ד ה"גן, ו) ומיבות כל תקריבו

משולל קלח הבנה ולכן דע משולל קלח הבנה ולכן דע דבחוספחה וכן בילקוט ליחה וכן בכש"י חולין פ: ד"ה משום לחו וכו' שהעתיק ברייתה זו ליחה וכן בכ"מ בפ"ח מהל' היסורי מובח

לכ ת כפל מותל מגונים, דין ד ע"ש], ז) [יומא סג: ע"ש], ה) ובחים קיג: [לקמן יג.], ט) [יומא סג: חולין יא:], י) יומא סג: ובחים לד: [עד. מנחות נט:],

ב) דיומא מ. סג: כריתות כח.],

וורבא כר"א ע' ב"מ ס"א ע"ב 🖰

בחו' ד"ה רבה ה' ובחח"ו מה שכ'

בטר ? ייני לכם חי ובמסייו נהי שלי בשם תוספי הראש. (רצ"פ)], מ) [ויקרא ה], () [שם], () [אחרי

הגהות הב"ח

ולא אוציא פרת חמאת ושעיר המשתהח. פירט"י ביומא פ' טני טעירי (דף סג:) דל"ג פרת חטאת לאז שהרי בפ' בתרא דובחים (דף קיב.) תגן פרת בה א מיי׳ פ״ד מהלכות מלוה מטאת ששרפה חוץ מגיתה ושעיר המשחלת שהקריבו בחוץ פטור שנאמר ואל פתח אהל מועד לא הביאו כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד לש ופריך בגמי

נה א מיי פ"ד מהככות מנוה ולוה הליי טושיע יוייק סימן קסא סעיי ב: גו ב מיי שם פ"ח הלי טו טוש"ע שם סעיי ח: גו ג מיי פ"א מהלי איסורי גו ג מיי פ"א מהלי איסורי מזבח הל"ד וע"ש:

מורה אור השלח

בַּנֶּשֶׁךְ נָתַן וְתַּרְבֵּית לְקַח וְחִיּ לֹא יִחְיֶה אַת כְּל הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלֶה עָשָׂה מוֹת יִנְיִת דְּמְיו בּוֹ

יְהְיָה: יחזקאל יח יג 2. וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עֲמִיתוּ וְיִרְאתָ מַאֱלֹהֶיףְ כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהַיכֶּם: ויקרא כה יז 3 וְהוֹלִיד בַּן פְּרִיץ שׁפַּךְ דְּם ועשה אח מאחר מאלה:

יחוקאל יחי . 4. אַל תִקּח מֵאָתוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיִרְאתָ מַאֲלֹדָיִרְ וְתֵי אָחִיךְ עִמְּךְ: ויקרא כה לו 5. כַּל אֲשֶׁר בּוֹ מום לֹא תִקְרִיבוּ בִּי לֹא לְרָצוֹן יִהְיֵה לְכֵם:

ני לא קרצון יוְּהֶה לְבָּם: ויקרא כב כ 6. עַוֶּרֶת אוֹ שְׁבוּר אוֹ דְרוּץ אוֹ יַבֶּלֶת אוֹ נְרָב אוֹ יַלֶּפֶת לא תִקְרִיבוּ אֵלֶה לִייִ וְאָשֶׁה לֹא תתנו מהם על המזבח ליי:

ויקרא כב כר יקוא כב כב ז. וְאָל פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הַבִּיאוֹ לְהַקְּרִיב קְרְבָּן לִיְיָ לִפְנִי מִשְׁבַן יִיְ דָּם יַחָשָׁב לְאִישׁ הַחוּא דָּם שָׁפֶּךְ וְנָכְרֵת הָאִישׁ הַהוּא ויקרא יז ד יְּלֶשֶׁ בַּ צְּנְּמֵּוּ: וְּלְּבְּאֵ יִּדְ דְּ 8. וְנָקְרָב אָת קְרָבוּן יְיָ אִישׁ אָשֶׁר מְצָא בְלִי וְהָב אָצְעָדְה וְצָמִיד טַבַּעַת עָנִיל וְבוּמְז לְכַפַּר וְצָמִיד טַבַּעת עָנִיל וְבוּמְז לְכַפַּר על נפשתינו לפני יי:

במדבר לא נ

שינויי נוסחאות א] למורא ביתן ולא, מיכת נתמיו נמחה מו"ח בן לישנה החרינה. לנחוק (ש וו) בש משמח מתוימה. עיין גרסא אחרת בגמ' בהשמטות בסוף המסכת (ש"וו) ג] סבר נסוף המסכת (ש"ח) גן סכר דמפקינן רבית קלולה בדיינין דאמר אביי האי מאן דמסיק בחבריה ארבע זוזי ברבית ויהביה ליה למלוה בגוייהו גלימא דשוי המשא כי מפקינן (ש"ח) ד] האי מאן דמסיק זווי דרביתא בחבריה וקא אולי חיטי ארבעה גרייי בווא בשוקא ויהיב ליה איהו משא כי בפוקט וישיב כים וישו מומט כי מפקיטן מיניה ד' מפקיטן אידן איזולי הוא דקא מוזיל גביה וכבא כר'. (צ־ק) ה] א"ל ויהביה ליה למלוה ברביתיה גלימא (חדם) ו] תיבת כל נמחק (ש"ח) ז] ת"ר כל אשר בו מום לא תקריבו. גרסא כל חשר בי מנים כח תקריבו. גרסם חרת בגמ' ע"י בהשמטות בסוף המסכת (ש"ים) יון מיכת אלא מחק (ש"ים) יון משום בל תקדישו. מיבות בל תקריבו נמחק (ש"ים) יון רבא הכא מענינא דקרא י] רצא הכא מענינא דקרא התם (מ"מ) יאן התם ואל פתח אהל מועד לרכות (ש"מ) יכן המעתלה בעל מום הא (ש"מ) יגן דמי הא (מכדי נמחק) אין ז'נן דמי הא יגן דמי הא (מכדי נמחק) חין הגורל קובע (שית) ייז בדבר הכלור לור. גירסיי הכלור למכר רבינים לא מלכרה כנון וכו' עד קמייל ליא והא און הגורל עד קמייל ליא והא און הגורל עד עוון היא חנן המצרי שון המצרי שוון האורא אונר המצרי און המצרי און המצרי און המצרי און המצרי שוון שלא אורבר אחנן המצרי שוון שלא אורבר אחנו מוון שלא אורבר אחנו אורבר אורבר אחנו אורבר אחנו אורבר טו] שלא אפילו (ש"מ) בהגרלה: גרסא אחרת בגמ' עי' בהשמטות בסוף המקכת (ש"ח) יו] רש"ש ג' כאן רבינא עי"ש. יח] צ"ל אלא כגון יע] מה"ד בריבית קצוצה קמפלגי כו' הכי הס"ד ושייך לע"ח וחח"כ מה"ד אבק רבית כו' בי"ב מנה הס"ד (ש"ח) כן דקראי ובראה הס"ד (ש"מ) לן לקלמי וגראה בעיני למלינו (ש"מ) לאן ללישנא דשנייה ליה בשינוי כו' אלא שזה ירושלמי (ש"מ) **לב]** הקטרת לרבות (ש"מ) האימורין לג] האימורין לג] האוחט קדשי בדק (שיים) לד] צ"ל דהיינו למשכן, (הגריא) צ"ל לבדק הבית וכ"ה ברש"י ביותח ובזבחים שם דבתלחמת מדין

עלה ושעיר המשחלח לא ראוי לפחח אהל מועד הוא והחניא ומייחי הך ברייחא דהרא ואי ורח דה חרח חנואח כי היכי דפריך משעיר המשתלח הכי נמי הוה מלי למיפרך מפרת חטאת ואין התירוץ שייך אפרת חטאת לגומשום הכי פרש"י דל"ג ליה וקשה על הא דמשני עלה בזבחים קיג:) לא קשיא כאן קודם הגרלה כאן לאחר הגרלה קודם הגרלה הוה ראוי לפחח אהל מועד ואפילו הכי ממעט ליה קרא דאם הקריבו בחוץ פטור לד] והא תניא בהדיא ביומא (דף סב:) דקודם הגרלה חייב השוחטו בחוץ וי"ל דלפי המסקנא דובחים (שם) ניחא דמסיק לא כאן קודם ודוי כאן לאחר ולפי זה אפשר תרווייהו לאחר הגרלה אבל קודם הגרלה אפשר דחייב השוחט נחוץ כי ההיא דיומא: וקרא דמה די בגון שהומם לאחר הגרלה וחיללו על חבירו.

אבק רבית אינה "יוצאה בדיינין ור' יוחנן והוא נמי בעל מום וקמ"ל דהאי שחיללו לקי משום דהקדישו בעל מום ולהכי נקט חיללו דאי לאו דחיללו על בעל מום ליכא מלקות דלא תקדישו על השני:

ברבית קצוצה לאביי לא מהדר רבית לרבא מהדר רבית והא אביי נמי סבר ם מפקינן ריבית קצוצה בדיינין שראמר אביים הדין דמסיק בחבריה ארבע (מאה) וווי בריביתא ₪ ויהביה ליה למלוה ₪ בחנותיה גלימא דשוי חמשא בארבעה כי מפקינן מיניה ד' מפקינן מיניה והאי זווא במתנה הוא דיהב ליה ורבא אמר בחמשא מפקינן מיניה מ"ם כולה בתורת ריביתא קאתי לידיה אָלא כי קא מיפלגי אביי ורבא בשינוי קונה: ת"ר פֿכל אשר בו מום לא תקריבוי מה ת"ל אם בלא תשחטו הרי כבר אמור למטה אלא מה ת"ל © ^{ל)}בל תקריבו בל תקדישו מכאן יאמרו © המקדיש בעלי מומין לגבי מזבח עובר משום חמשה שמות משום שיובל תקריבו בל תקדישו בל תשחטו ומשום בל תזרקו ומשום בל תקטירו כולו ומשום בל תקטירו מקצתו משום ר' יוסי בר' יהודה אמרו אף קבלת הדם: אמר מר אם בל תשחמו הרי אמור לממה היכן אמור דתניא יעורת או שבור או חרוץ או יבלת לא תקריבו מה ת"ל אם בל תקדישו הרי כבר אמור למעלה אלא מה ת"ל ⁽²⁾ בל תקריבו בל תשחטו "ואשה לא תתנו מהם אלו אשים אין לי אלא כולן מקצתן מנין ת"ל מהם זריקת דמים מנין ת"ל על המובח לה' לרבות שעיר המשתלח ולה' לרבות הואי והתניא אי קרבן שומע אני אף קדשי בדק הבית שנקראו קרבן כענין שנאמר «ונקרב את קרבן ה' ת"ל ואל פתח אהל מועד וגו' הראוי דלפתח אהל מועד חייבין עליו משום שוחטי חוץ שאין ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו משום שוחטי חוץ אוציא אני את אלו ולא אָוציא פרת חמאת ושעיר המשתלח שהן ראויין לפתח אהל מועד ת"ל לה' מי שמיוחדין לה' יצאו אלו שאין מיוחדין לה' אמר רבא זהתם מעניינא דקרא יש ואל פתח לרבות לה' להוציא הכא ראשה להוציא לה' לרבות מעמא דכתב קרא לה' הוא דלא מייתי שעיר המשתלח יס הא לא רבי קרא לה' הוה אמינא שעיר המשתלח בעל מום שפיר דמי ים מכדים אין הגורל קבוע אלא בדבר הראויים אמר רב יוסף הא מני חנן? המצרי היא ייי דאמר אפילו דם בכום מביא חבירו ומזווג ליה נהי דשמעת ליה לחנן המצרי דלא הוי דיחוי דלא צריך הגרלה מי שמעת ליה דילמא מייתי ומגריל אלא אמר רב יוסף הא מני ר"ש היא דתניאס מת אחד מהן מביא חבירו ייובלא הגרלה דברי ר"ש יו רבא אמר לא נצרכא ייו כגון שהומם בו ביום וחיללו על חבירו

השוחט מו בדק הבית בחוץ יהא חייב כרת שהרי הם נקראו קרבן כענין שנאמר ונקרב את קרבן ה' וגו' כלי זהב אלעדה ולמיד יח דהיינו למלאכת המשכן: שאינו ראוי לפסה אהל מועד. כגון קדשי בדק הבית שאינם ראויין לבא לפתח אהל מועד שהרי בעלי מומין הן דאמרן לעיל וע"אן המתפים חמימין לבדק הבית עובר בלא תעשה: אוליא אם אלו ולא אוליא אם פרם חטאם. פרה אדומה שאם שחטה בחוץ שלא כמלוותה שלא ע"ג מערכתה שיתחייב כרת וכן שעיר המשתלח אם שחטו בחוץ יתחייב כרת שהרי תמימין הן דבפרה כתיב (במדבר יע) אשר אין בה מום ושעיר מרבינן יהו לעיל שלא יהא בו מום: יצאו אלו. אלמא יח (ש) להוציא שעיר הוא: הסם. דאל פתח אהל מועד מרבה כל התמימין הקדושין להתחייב עליהן בחוץ לה׳ תו למה לי ודאי להוליא הוא: אבל הכא דאשה להוליא. גבי בעלי מומין כתיב (ויקרא כב) ואשה לא תחנו מהם וגו' ומשמע העולה לאישים חייב עליו דיו מקדישו בעל מום משום לא חקדישו אבל שאינו עולה לאשים לא ואימעיט ליה שעיר הילכך להי להוציא למה לי הא מיעטיה מואשה אלא ודאי לרבות 🕫 הוא: שפיר דמי. לאקדושיה: הא אין הגורל. של שם קובע אלא בדבר הראוי לשם יח דכי מייתי ומגריל לא ידע אהי מינייהו סליק גורל של שם הלכך בעל כרחיך תרווייהו בעינן תמימין וקרא למה לי: כגון שהומם. לאחר הגרלה וחיללו על חבירו והוא בעל מום נמי וקמ"ל דהאי שחיללו לקי משום דהקדיש בעל מום ולהכי נקט חיללו דאי לאו דחיללו על בעל מום יש ליכא מלקות דלא תקדישו ^ט על השני:

כתיב (מרא"ב) כהן ליה מ"ז כת אלמא להי להוליא (ש"מ) כזו עליו המקדישו בעל (ש"מ) כחו לשם וכי מייתי (ש"מ) כעו ל"ל ליכא מלחות

אמר אפי' רבית קצוצה אינה יוצאה בדיינין א"ל התם בסברא פליגי התם בקראי פליגי לדא"ר יצחק מ"מ דרבי יוחנן אמר קרא ф בנשך נתן ותרבית לקח וחי לא יחיה לחיים ניתן ולא להישבון רב אחא בר אדא אמר מהכא יויראת מאלהיך אני ה' למורא יונתתיו ולא להישבון רבא אמר מהכא יהתועבות האל עשה מות יומת דמיו בו [יהיה] יוהוליד בן פריץ שופך דם הוקשו מלוי רבית לשופכי דמים מה שופכי דמים לא ניתנו להישבון אף מלוי רבית לא ניתנו להישבון ואמר רב נחמן בר יצחק מ"מ דרבי אלעזר דאמר קרא 1יחי אחיך עמך אהדר ליה כי היכי דניחי עמר ואלא במאי קמיפלגי אביי ורבא בשינוי קונה: ל"א בהני שינויי דשנינן ס (לישנא אחרינא)

מהני הוא ומר אית ליה משום טעמא דקראי. כן ונ"ב (ס) דמלינו למימר בשינוי קונה כגון גוזל עלים ועשאו כלים למר ועשאן בגדים דלאביי קנה ואינו משלם אלא עלים ולמר ולרבא לא קנה ומשלם הבגדים והכלים וכי פרכינן לעיל לרבא מהא דקתני הגחל עלים ועשאן כלים כו׳ לא תימא שאני התם דכתיב אשר גזל אלא הכי תימא אנא דאמרי כמאן דאמר שינוי לא קני דפלוגתא היא בבבא קמא בפרק מרובה (דף סו.) ובהגוזל קמא (שם נד.) דאיכא למאן דאמר שינוי קונה ומפיק טעמא מאשר גזלם כעין שגול ואיכא מאן דאמר שינוי לא קני ויליף מוהשיב את הגזילהי מכל מקום אם כן מה ת"ל אשר גזל לומר שאינו מוסיף חומש על גזל אביו: הכי גרסי׳ ל"ה בהני שינויי דשנינן. ובין החי לישנא ללישנא לא דשמיע לי בשינוי קונה ליכא מידי אלא זה ירושלמי וזה בבלי: תנו רבנן אם (ו) בל חשחטו הרי כבר אמור למטה. שלא ישחטו בעל מום למזבח. ולקמן מפרש לה והקטרה נמי וזריקת דמו לקמן מפרש: ה"ל מה ס"ל לה מקריבו לה מקדישו: ה׳ שמות. לקמן יליף להו: (ו) המקדיש בעלי מומין. והקטירן כולן לעולה: אנו אשים. הקטרת יש אימורין: לרבות שעיר המשחלה. שהמהדישו בעל מום לוקה משום לא תקדישו: (ח) קרבן. בשחוטי חוץ כתיב ואל פתח אהל מועד לא הביאו וגו׳ להקריב קרבן לה': הכי גרסינו אי הרבן שומע אני כו'. ומהדר אדלעיל בתורת כהנים ידקתני לעיל יכול השוחט חולין בפנים יהא חייב ת"ל קרבן על הקרבן הוא חייב ואינו חייב על החולין אי קרבן שומע אני כו׳ כלומר אי קרבן קא דרשת שומע אני אפילו

(ד) יען אבק רבים. הבא ע"י מכר כגון המוכר שדהו ואמר אם

מעכשיו אתה נותן לי הרי היא לך באלף זוז ואם לגורן בי"ב מנה

וברבית קצוצה קמיפלגי אביי דאמר [ד:] מהני כרבי יוחנן לי ורבא כר׳

אלעזר דהכא ליכא קרא לא הכי ולא הכי: המם בסברא פליגי.

בתמיה קאמר. התם בקראי פליגי

כו': לחיים ניחן. כלומר שלא יחיה

ולא להשבון ואפי׳ לרבא מהני דהא

כתיב קרא: בשינוי קונה. דאביי

סבר שינוי ששינה ועבר על דעת

המקום קונה בר מהיכא דכתיבי

קראי ולרבא לא קני אלא היכא

דכתיבי קראי. ולא איתפרש לן דליהוי

מידי בינייהו אלא תירוצי דהני תיובתא

דמר אית ליה דמשום דמהני ולא

(A) גמ' ויהביה ליה למלוה בגוותיה גלימא דשוי: (ב) שם בגרתיה גימת דשרי: (כ שב מה מ"ל לא תקרינו בל תקדינו: (ג) שם מה ח"ל לא תקרינו בל משחטו: (ד) בוף ע"ל רש"י ד"ה והשחל וכר פליגי הס"ד ולח"כ במחלת ע"ב מ"ה בריבית קטלה וכר 'לל הכי ולה סכי אלא קמנו זכל מו טפי זמו טפי אלא בסברא פליגי ופריך דילמא התם בקראי פליגי כו' הס"ל ולמ"כ ד"ה למק כנית וכו' ני"ב מיקד ולמייכ ד"ה למייכ ד"ה למייכ ב"ה למייכ הס"ל ה"ל מייכ ב"ה למייכ הס"ל ה"ל מייכ הס"ל ה"ל מייכ הס"ל ה"ל מייכ הס"ל ה"ל מייכ (ה) ד"ה בשינוי וכו' ונ"ב ומציבו למימר: (ו) ד"ה מ"ר לרבום

מוסף רש"י

רריוו זרשום

האי מאן דמסיק בחבריה זווי. וכבר עלה הריבית שחייב לו ליתן ד' זווי דרביתא ויהיב ליה לוה למלוה גלימא דשויא חמשה בארבעה כי מפקינן כו׳. אלמא אביי סבר דמפקינן מיניה: אלא אביי ורבא קא מפלני בשנוי קונה. זיינו שנוי קונה דעבר אמימרא רחמנ׳ דשינה בציוויו קונה היינו מהני לרבא לא. ל״א . וא מיפלגי בהני שינויי דשנינז מתרץ לטעמיה והיינו נמי קונה יקאמר אלא דבהאי לישנא מפרש יוקאמו איר והוא יישנא מפוש טפי: ל"א פליני ברבית קצוצה וכדרבי אלעזר כר: א"ל רב אחא (רבא) לא התם בקראי קמפלגי בנשך נתן ותרבית לקח וחי לא חיה דמיו בו למיתה ניתן ולא ירבא היינו טעמא דאביי ורבא יסברי יוצאה בדיינין משום יכתיב קרא וחי אחיך עמך אל יחי אחיך עמך אהדר ליה דרבית . דלא תיסב מיניה כי היכי דניחי בהדד: (אלמא) ואלא במאי כא בל לרבות בעל מום עובר: אא תקריבו. נמי לא צריך דאי משום . רל חשחטו רעל מוח אחא והרי כבר נאמר למטה כדמפרש לקמן דשחיטת בעל מום מקרא אחרינא נפקא: משום בל תקדישו. דהאי לא תקריבו מוקים ליה לקמן דהיינו לא תקדישו: ועל הקטרת כולו ועל הקטרת מקצת. בין אם מקטירו כולו בין אם מקטירו מקצתו עובר משום בל תקטירו: אם כל תקדישו הרי כבר אמוו

6/70 לפעלי. כדאמרן דהאי כל אשר בו מום לא תקריבו היינו לא תקדישו: אשה אלו האשים. היינו לבעל מום שלא [יהא] בעל מום אט״ו דאייי היי לבי ---------------

א) נראה דרפינו גרס בנמ' אימור דשתעת ליה לר"ש דלא בעי הגרלה וכר' אלא א' רבא וכר' וע"ז פ' רפינו אמאי ליפלק וכר', וע' ברש"י לקמן ז' ע"א סד"א דהביא ג"כ גירסא זו ודמאה ע"ש.

בקראי פליני. וא"ת ולאביי למה לי היו יהיה לומר דלא ניתן להשבון תיפוק ליה דסבר דאי עביד מהני י"ל דכל חד אינטריך לאשמועים! שלא נדרוש משמעו של שני. תוס': ת"ל בל תקריבו בל תשחבוו. גליון כי כבר רמז למעלה על ההקדש באמרו כל אשר בו מום לא תקריבו אמנם זה האחרון מובן בענין השחיטה יותר מן הראשון מאשר נאמר בו לה' סמכו אל ה'. הרב המעילי עי" בהשמטות בסוף המסכת: אין הגור"ל קובע א"א בדבר הראוי. אמר רבא לא נצרכא אלא כגון שהומם וחיללו על חבירו סד"א בשלמא מעיקרא לא ידעינן אי האי איקבע לשם אי האי איקבע לשם אבל הכא כיון דאינכר של שם לא לקי קמ"ל. ל"א טעמא דכתיב קרא כו' אמר ר' יוסף הא